

ПАМ'ЯТІ СТЕПАНА ІВАНОВИЧА КОВАЛЬЧУКА (02.09.1933 – 25.12.2016)

Пішов з життя дослідник природи Поділля, один із організаторів Національного природного парку "Подільські Товтри", Заслужений природоохоронець України, лауреат Хмельницької обласної премії імені Петра Бачинського, кандидат біологічних наук, доцент, старший науковий співробітник НПП "Подільські Товтри" Степан Іванович Ковальчук.

Степан Іванович народився 2 вересня 1933 р. у с. Солонка Пустомитівського р-ну Львівської обл. у родині службовців. Закінчив Львівський державний університет ім. Івана Франка (1956) за спеціальністю "Біологія". Трудову діяльність розпочав на Прикарпатській сільськогосподарській станції (1956–1958) молодшим науковим співробітником, згодом виконував обов'язки завідувача лабораторією ґрунтознавства та агрохімії (1958–1961). У 1961 р. закінчив аспірантуру при Всесоюзному науково-дослідному інституті цукрових буряків АН СРСР (м. Київ). Упродовж 1961–1994 рр. працював у Кам'янець-Подільському сільськогосподарському інституті, де пройшов усі ступені педагогічної ієрархії – від асистента до завідувача кафедрою ботаніки, фізіології та захисту рослин

(1988–1994). А з травня 1998 р. працював старшим науковим співробітником НПП "Подільські Товтри".

Для С.І. Ковальчука характерними були активна життєва позиція, громадський обов'язок та відповідальність за доручену справу. Він був головою Кам'янець-Подільського відділення Українського ботанічного товариства при АН УРСР (з 1967 р.), членом обласного Географічного товариства УРСР (1977–1994), керівником секції охорони рослинного світу міської організації Товариства охорони природи, районного комітету з охорони природи, Ради з охорони навколишнього середовища і раціонального використання природних ресурсів Хмельницької області, заступником голови координаційної Ради з вирішення питань організації Подільського національного природного парку (розпорядження Президента України від 1 квітня 1990 р. № 16), членом громадської організації "Товариства Подільських природодослідників та природолюбів".

За ініціативи та безпосередньої участі С.І. Ковальчука розроблялася й впроваджувалася екологічна програма Хмельницької області, Кам'янець-Подільського району і міста. Він стояв біля витоків створення природно-заповідного фонду як Придністровського регіону, так і Хмельницької області в цілому. За його пропозиціями в області створено понад 20 заказників загальнодержавного й місцевого значення площею понад 11,5 тис. га. Він не тільки підтримував ідею створення у Подільському регіоні національного природного парку, а й втілював її у життя, був ініціатором та організатором п'яти науково-екологічних експедицій з вивчення впливу господарської діяльності та моніторингу річок Дністровського басейну. Вивчаючи біорізноманіття заповідних об'єктів природи, він сформував для області список видів, які підлягають охороні та включені до "Червоної книги України" (1980, 1996).

С.І. Ковальчук був одним з активних організаторів регіональних наукових зібрань й безпосереднім учасником багатьох конференцій, з'їздів Ботанічного та Географічного товариств України. Він систематично проводив природоохоронну та екологічну пропаганду на сторінках засобів масової інформації.

Вчений є автором майже 100 наукових публікацій, у тому числі ілюстрованого нарису "Пам'ятки природи Хмельниччини" (1995). Саме ця праця здобула широку читацьку аудиторію. Він є також співавтором колективних праць "Природні цінності Національного природного парку "Подільські Товтри" (1999), "Водні багатства Хмельниччини" (2001), "Заповідна Чемеровеччина" (2016) та понад 200 науково-публіцистичних статей.

За активну природоохоронну діяльність С.І. Ковальчук став лауреатом Хмельницької обласної премії імені Петра Бачинського (2005), отримав почесне звання "Заслужений природоохоронець України" (2007), рішенням сесії Кам'янець-Подільської районної ради Хмельницької області він був нагороджений відзнакою Кам'янець-Подільської ради "За заслуги" (2007).

Світла пам'ять про Степана Івановича Ковальчука – талановитого вченого, організатора, заслуженого природоохоронця залишиться в серцях його колег, учнів та рідних.

Л.Г. ЛЮБІНСЬКА